

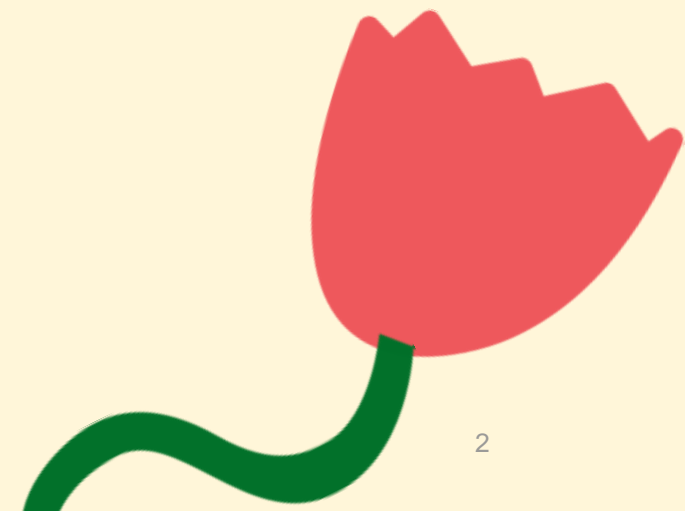
กฎหมายลักษณะหนี้
ปีการศึกษา 2564

ศาสตราจารย์ ดร.ดาราทพร ธีระวัฒน์

5 มิถุนายน พ.ศ. 2564

หัวข้อการบรรยาย
วัตถุแห่งหนี้
(subject of obligation)

วัตถุประสงค์

- การชำระหนี้ (มาตรา 194)
- เนื้อหาของการชำระหนี้ : สิ่งที่ลูกหนี้ต้องชำระหนี้
- หลักการกำหนดให้วัตถุประสงค์แน่นอน
(มาตรา 195 ถึงมาตรา 202)
- เพื่อการใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ถูกต้อง
(ความรับผิดชอบของลูกหนี้)

หลัก : การกำหนดวัตถุประสงค์แห่งหนี้ให้แน่นอน

1. กรณีทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นทรัพย์สินที่ไม่แน่นอน
(ม.195)
 2. กรณีการชำระหนี้เงินตราต่างประเทศ
(ม.196- ม.197)
 3. กรณีการชำระหนี้มีหลายอย่าง : **หนี้ที่ต้องเลือก**
(ม.198 – ม.202)
-

(1) ทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุแห่งหนึ่งเป็นทรัพย์สินที่ไม่แน่นอน

(มาตรา 195)

- ทรัพย์สินที่ระบุไว้เป็นเพียงประเภท
- ทรัพย์สินที่ไม่แน่นอน (a fungible thing)
- ทรัพย์สินทั่วไป (a generic thing)
- สังกมทรัพย์สิน = สังกหริมทรัพย์สิน ซึ่งโดยปกติอาจใช้ของอื่นอันเป็นประเภทและชนิดเดียวกันมีปริมาณเท่ากันแทนได้

หลัก : กำหนดตัวทรัพย์สินที่เป็นวัตถุแห่งหนี้ให้แน่นอน

1. การกำหนดชนิด(คุณภาพ)ของทรัพย์สินให้แน่นอน
(มาตรา 195 วรรคหนึ่ง , หลักเฉพาะ ม. 589 , ม. 650)
2. การกำหนดตัวทรัพย์สินให้แน่นอนเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง
(มาตรา 195 วรรคสอง , หลักเฉพาะ ม. 460)

ผลของการเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และการเป็นทรัพย์สินทั่วไป

1. ผลเกี่ยวกับการโอนกรรมสิทธิ์ (ม.458)
(ฎีกาที่ 339/2506, 455/2518, 468/2532)
2. ผลเกี่ยวกับภัยพิบัติหรือการเสียหาย (ม.370)
3. ผลเกี่ยวกับการพ้นวิสัยในการชำระหนี้ (ม.202,217,218,219)
(ฎีกาที่ 711/2486, 462/2493, 2046/2531, 434/2531)

ผลของการเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง และการเป็นทรัพย์สินทั่วไป

4. ผลเกี่ยวกับหน้าที่ในการรักษาทรัพย์สิน (ม.323 วรรคสอง)
5. ผลเกี่ยวกับสภาพของทรัพย์สินส่งมอบ (ม.323 วรรคหนึ่ง)
6. ผลเกี่ยวกับสถานที่ส่งมอบทรัพย์สิน (ม.324)

(2) หนี้เงินที่แสดงไว้เป็นเงินตราต่างประเทศ ม.196

= ลูกหนี้มีสิทธิเลือกจะชำระเป็นเงินไทยก็ได้

โดยคิดอัตราแลกเปลี่ยนเงิน ณ สถานที่และเวลาที่ใช้เงิน
(ฎีกาที่ 5020/2547, ที่ 568/2548, ที่ 2863/2559)

(3) การอันพึงชำระหนี้มีหลายอย่าง

= หนี้ที่เลือกชำระได้ (alternative obligation)

= หนี้ที่ลูกหนี้ต้องชำระหนี้มีหลายอย่าง แต่ลูกหนี้จะต้องทำการชำระหนี้เพียงอย่างเดียวใดอย่างหนึ่ง (หนี้ที่ต้องเลือก)

- วิธีการเลือก (มาตรา 198 - มาตรา 201)
 - กรณีการอันพึงต้องทำเพื่อชำระหนี้บางประการ ตกเป็นพันธวิสัย (ก่อนการเลือก) มาตรา 202
-

กรณีการอันพึงต้องทำเพื่อชำระหนี้บางประการ ตกเป็นพันวิสัย **ก่อน** มีการเลือก (ม. 202)

- **ไม่ได้** เกิดจากความผิด
ของผู้ไม่มีสิทธิเลือก

กฎหมายจำกัดหนี้
(จำกัดการเลือก)
เท่าที่ไม่พันวิสัย

- เกิดจากความผิด
ของผู้ไม่มีสิทธิเลือก

กฎหมายไม่จำกัดหนี้
(ไม่จำกัดการเลือก)
= ผู้มีสิทธิเลือก อาจเลือกการที่เป็น
พันวิสัยเป็นการชำระหนี้ได้

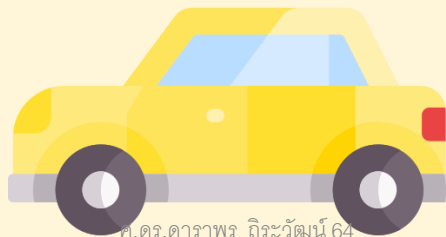
ข้อเท็จจริงที่ 1

นาย ก. (เจ้าหนี้) ตกลงยอมให้ นาย ข. (ลูกหนี้) ชำระหนี้
เป็นนอย่างอื่น ที่เป็นการชำระหนี้หลายอย่าง ซึ่งต้องม
ีการเลือกกัน

นาย ก.

(ผู้มีสิทธิเลือก)

ศ.ดร.ดาราทพร ติระวัฒน์ 64

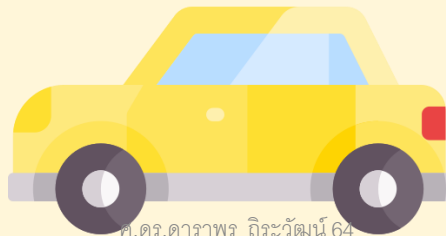
นาย ข.

ข้อเท็จจริงที่ 2

นาย ก. (เจ้าหนี้) ตกลงยอมให้ นาย ข. (ลูกหนี้) ชำระหนี้
เป็นอย่างอื่น ที่เป็นการชำระหนี้หลายอย่าง ซึ่งต้องม
ีการเลือกกัน

นาย ก.

ศ.ดร.ดาราทพร ติระวัฒน์ 64

นาย ข.
(ผู้มีสิทธิเลือก)